

ZAKON

O SPORAZUMNOM FINANSIJSKOM RESTRUKTURIRANJU DUGOVA PREMA FINANSIJSKIM INSTITUCIJAMA

("Službeni list Crne Gore", br. 020/15 od 24.04.2015, 037/17 od 14.06.2017, 043/18 od 03.07.2018)

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi i način sporazumnog finansijskog restrukturiranja dugova koje pravna lica, preduzetnici i fizička lica kao korisnici hipotekarnog kredita imaju prema finansijskim institucijama i drugim povjeriocima (u daljem tekstu: finansijsko restrukturiranje).

Finansijsko restrukturiranje

Član 2

Finansijsko restrukturiranje, u smislu ovog zakona, je ponovno uređivanje dužničko-povjerilačkih odnosa između dužnika, odnosno korisnika hipotekarnog kredita koji su podobni za finansijsko restrukturiranje i finansijskih insitucija i drugih povjerilaca.

Cilj finansijskog restrukturiranja

Član 3

Ciljevi finansijskog restrukturiranja su:

- 1) podsticanje oporavka dužnika, odnosno korisnika hipotekarnog kredita u finansijskim teškoćama restrukturiranjem duga;
- 2) očuvanje stabilnosti finansijskog sistema;
- 3) omogućavanje pristupa novim sredstvima finansiranja radi stimulisanja ekonomskog oporavka i rasta.

Primjena drugih zakona

Član 4

Na prava i obaveze povjerilaca i dužnika, odnosno korisnika hipotekarnog kredita primjenjuju se odredbe zakona kojima se uređuju obligacioni odnosi, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Na odnos povjerilaca i dužnika prema posredniku i na postupak posredovanja primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje posredovanje, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Na pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom, primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje stečaj, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Rodna ravnopravnost

Član 5

Izrazi koji se u ovom zakonu koriste za fizička lica u muškom rodu podrazumijevaju iste izraze u ženskom rodu.

Izuzete od primjene

Član 6

Odredbe ovog zakona ne primenjuju se na dužničko-povjerilačke odnose u kojima se kao dužnik pojavljuju: banka, društvo za osiguranje, investicioni fond, društvo za upravljanje investicionim i dobrovoljnim penzijskim

fondovima, ovlašćeni učesnik na tržištu hartija od vrijednosti, privredno društvo koje obavlja poslove finansijskog lizinga ili drugo privredno društvo koje se, u skladu sa zakonom, pretežno bavi pružanjem finansijskih usluga.

Načelo dobrovoljnosti

Član 7

Finansijsko restrukturiranje sprovodi se dobrovoljno, saglasnošću povjerilaca i dužnika odnosno korisnika hipotekarnog kredita.

Načelo hitnosti

Član 8

U postupku finansijskog restrukturiranja izvršavanje obaveza učesnika u skladu sa ovim zakonom je hitno.

Postupanje u dobroj vjeri

Član 9

Finansijsko restrukturiranje sprovodi se u dobroj vjeri, u skladu sa načelom savjesnosti i poštenja, i sa dužnom pažnjom učesnika u finansijskom restrukturiranju (pažnjom dobrog privrednika, odnosno pažnjom dobrog domaćina).

Značenje izraza

Član 10

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) povjerilac je finansijska institucija i drugi povjerilac dužnika koji učestvuje u finansijskom restrukturiranju;
- 2) finansijska institucija je banka i mikrokreditna finansijska institucija kojima je Centralna banka Crne Gore (u daljem tekstu: Centralna banka) izdala dozvolu za rad, kao i privredno društvo sa sjedištem u Crnoj Gori koje obavlja poslove finansijskog lizinga;
- 3) dužnik je privredno društvo i preduzetnik koji je podoban za finansijsko restrukturiranje;
- 4) korisnik hipotekarnog kredita je fizičko lice koje je od banke uzelo kredit obezbijeden hipotekom ili fiducijarnim prenosom prava svojine na nepokretnoj stvari i koji je podoban za finansijsko restrukturiranje.

II. FINANSIJSKO RESTRUKTURIRANJE DUŽNIKA

1. Uslovi za finansijsko restrukturiranje

Saglasnost za učestvovanje u finansijskom restrukturiranju

Član 11

Finansijsko restrukturiranje može se sprovoditi samo ako su dužnik i najmanje jedna finansijska institucija u svojstvu povjerioca saglasni da učestvuju u finansijskom restrukturiranju.

Osim finansijskih institucija u finansijskom restrukturiranju mogu da učestvuju svi domaći i strani povjerioci dužnika, uključujući i strane banke.

O postignutoj saglasnosti da učestvuju u finansijskom restrukturiranju dužnik i povjerilac zaključuju sporazum u pisanoj formi.

Sporazum iz stava 3 ovog člana povjerilac i dužnik dostavljaju Centralnoj banci odmah po njegovom zaključenju.

Podobnost dužnika

Član 12

Dužnik se smatra podobnim za finansijsko restrukturiranje u skladu sa ovim zakonom ako je u finansijskim teškoćama i ako je privredna aktivnost koju obavlja održiva.

Finansijskim teškoćama, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se nemogućnost izmirenja dugova koji su dospjeli za naplatu ili izvjesnost da dugovi koji dopijevaju neće moći biti plaćeni ako se ne izvrši finansijsko restrukturiranje.

Smatra se da je privredna aktivnost dužnika, u smislu stava 1 ovog člana, održiva ako podaci o stanju imovine, kapitala i obaveza i pokazatelji poslovanja dužnika ukazuju na mogućnost oporavka i održivog nastavka poslovanja,

odnosno da će finansijsko restrukturiranje povratiti rentabilnost tog dužnika i omogućiti da na održiv način otplaćuje svoja dugovanja u okviru redovnog poslovanja.

Dužnik se smatra podobnim za finansijsko restrukturiranje u smislu st. 1, 2 i 3 ovog člana, ako:

- 1) nad dužnikom nije pokrenut stečajni postupak u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj;
- 2) novčani tokovi u prethodna tri mjeseca i projekcija novčanih tokova za narednih 12 mjeseci zasnovana na međunarodno priznatim računovodstvenim metodologijama, pokazuju da kod dužnika postoji manjak novčanih priliva po osnovu operativnih prihoda u odnosu na obaveze servisiranja finansijskih dugova;
- 3) iz plana finansijskog restrukturiranja iz člana 22 ovog zakona proizilazi da će dužnik iz svojih operativnih prihoda i likvidnih sredstava koja će obezbijediti prodajom imovine i/ili na drugi način, moći da blagovremeno izvršava obaveze utvrđene ugovorom o kreditu koji je predmet restrukturiranja ili finansijske obaveze izmijenjene u postupku restrukturiranja.

Kada je povjerilac banka, finansijsko restrukturiranje može se sprovesti samo za kredite dužnika koji su, u skladu sa propisima Centralne banke, na dan zaključenja sporazuma o saglasnosti za učestvovanje u finansijskom restrukturiranju klasifikovani u klasifikacione grupe B, C i D, osim kredita iz tih klasifikacionih grupa koji su prodati pa otkupljeni.

Kada je povjerilac mikrokreditna finansijska institucija ili privredno društvo koje obavlja poslove finansijskog lizinga, finansijsko restrukturiranje može se sprovesti samo za potraživanja prema dužnicima za koja na dan zaključenja sporazuma o saglasnosti za učestvovanje u finansijskom restrukturiranju ne postoji kašnjenje u otplati duže od 365 dana.

Pristup podacima i povjerljivost podataka

Član 13

Dužnik obezbjeđuje povjeriocima, odnosno licima koja oni ovlaste blagovremen i nesmetan pristup podacima i dokumentaciji od značaja za finansijsko restrukturiranje, a koji se odnose na njegovu imovinu, kapital, obaveze, poslovanje i poslovne planove, radi pravilne procjene njegovog finansijskog stanja i pripreme predloga mjera finansijskog restrukturiranja.

Dužnik nije dužan da pruži detaljne podatke i obavještenja o podacima koji čine poslovnu tajnu ili drugim činjenicama koje bi mogle da ugroze njegovo poslovanje, osim ako su ti podaci i obavještenja neophodni za procjenu njegovog finansijskog stanja.

Povjerilac odnosno posrednik dužan je da podatke koji čine poslovnu tajnu čuva u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita neobjavljenih podataka.

Saradnja i koordinacija

Član 14

Povjerioci koji učestvuju u finansijskom restrukturiranju dužni su da međusobno i sa dužnikom saraduju u cilju prikupljanja i davanja podataka i obavještenja o imovini, kapitalu, obavezama, poslovanju i poslovnim planovima dužnika kao i radi pripreme predloga mjera restrukturiranja.

Saradnja iz stava 1 ovog člana naročito obuhvata:

- 1) procjenu vrijednosti sredstava obezbjeđenja koja je dužnik dao za obezbjeđenje potraživanja koja su predmet finansijskog restrukturiranja;
- 2) imenovanje jednog ili više lica koja će voditi pregovore sa dužnikom i usklađivati postupanje povjerilaca u pregovorima; i
- 3) druge aktivnosti u cilju ostvarivanja saradnje između povjerilaca i dužnika.

Lice koje vodi pregovore sa dužnikom ili usklađuje postupanje povjerilaca dužno je da obavještava povjerioce koji učestvuju u finansijskom restrukturiranju o toku i sadržini pregovora u skladu sa dinamikom utvrđenom aktom o njihovom imenovanju.

2. Mirovanje dugova

Uvođenje mirovanja dugova i pravne posljedice

Član 15

Povjerioci i dužnik koji učestvuju u finansijskom restrukturiranju mogu da uvedu mirovanje dugova u toku finansijskog restrukturiranja.

Mirovanje dugova predstavlja osnov za zabranu pokretanja, odnosno za odlaganje:

- 1) izvršenja prinudne naplate sa računa dužnika u pogledu potraživanja povjerilaca koji učestvuju u finansijskom restrukturiranju, i
- 2) izvršenja na drugim predmetima izvršenja koje je pokrenuto na predlog povjerioca koji učestvuje u finansijskom restrukturiranju.

U periodu mirovanja dugova, povjerioci koji učestvuju u finansijskom restrukturiranju ne smiju preduzimati radnje u cilju naplate svojih potraživanja, osim podnošenja tužbi radi naplate potraživanja i sprječavanja nastupanja zastarjelosti svog potraživanja.

U toku mirovanja dugova, dužnik ne smije da preduzima radnje koje bi mogle spriječiti ili otežati naplatu potraživanja povjerilaca koji su zaključili ugovor o mirovanju dugova.

Oblici mirovanja dugova

Član 16

Mirovanje dugova uvodi se:

- 1) kao privremeni moratorijum, i
- 2) putem ugovora o mirovanju dugova.

Privremeni moratorijum

Član 17

Privremeni moratorijum, u smislu ovog zakona, je oblik mirovanja dugova, koji nastupa u trenutku zaključivanja sporazuma o saglasnosti za učestvovanje u finansijskom restrukturiranju koji sadrži odredbu o saglasnosti učesnika da se uvede mirovanje dugova i traje do zaključenja ugovora o mirovanju dugova, odnosno do konstatovanja da dužnik i povjerioci nijesu uspjeli da zakluče taj ugovor.

Radi odlaganja izvršenja prinudne naplate sa računa dužnika i/ili odlaganja izvršenja prema dužniku na drugim predmetima izvršenja u pogledu potraživanja povjerilaca koji su zaključili sporazum o saglasnosti za učestvovanje u finansijskom restrukturiranju iz stava 1 ovog člana, ti povjerioci su dužni da, bez odlaganja, a najkasnije u roku od dva radna dana, od dana zaključenja sporazuma, nadležnom sudu i drugim organima pred kojima se na zahtjev tih povjerilaca vodi postupak izvršenja, dostave predlog za odlaganje tog izvršenja sa razlozima za odlaganje.

Sud, odnosno drugi organ pred kojim se vodi postupak iz stava 2 ovog člana, dužan je da po prijemu predloga, bez odlaganja, a najkasnije u roku od dva radna dana, od dana prijema predloga, odluči po predlogu za odlaganje izvršenja.

Sud, odnosno drugi organ, dužan je da odluku iz stava 3 ovog člana, bez odlaganja, a najkasnije narednog dana od dana njenog donošenja, dostavi organizaciji za prinudnu naplatu ili drugom nadležnom organu.

Ugovor o mirovanju dugova

Član 18

U toku pregovora o finansijskom restrukturiranju, dužnik i povjerioci koji su zaključili sporazum o saglasnosti za učestvovanje u finansijskom restrukturiranju i drugi povjerioci koji se izjasne da učestvuju u finansijskom restrukturiranju mogu zaključiti ugovor o mirovanju dugova.

Nakon zaključenja ugovora o mirovanju dugova, a radi odlaganja izvršenja prinudne naplate sa računa dužnika i/ili odlaganja izvršenja prema dužniku na drugim predmetima izvršenja kojim su obezbijeđena potraživanja povjerilaca koji su zaključili ugovor o mirovanju dugova, ti povjerioci dužni su da, bez odlaganja, a najkasnije u roku od dva radna dana od dana zaključenja ugovora o mirovanju dugova, sudskim i drugim organima pred kojima se na predlog tih povjerilaca vodi postupak izvršenja dostave predlog za odlaganje izvršenja sa razlozima za odlaganje.

Sud, odnosno drugi organ pred kojim se vodi postupak iz stava 2 ovog člana, dužan je da po prijemu predloga, bez odlaganja, a najkasnije u roku od dva radna dana, od dana prijema predloga, odluči o predlogu za odlaganje izvršenja.

Sud odnosno drugi organ, dužan je da odluku iz stava 3 ovog člana, bez odlaganja, a najkasnije narednog dana od dana njenog donošenja, dostavi organizaciji za prinudnu naplatu ili drugom nadležnom organu.

Ugovorom o mirovanju dugova može se ugovoriti ograničenje raspolaganja potraživanjem povjerioca.

Ako se povjerioci i dužnik u periodu mirovanja dugova ne sporazumiju o finansijskom restrukturiranju, istekom perioda mirovanja dugova nastavlja se postupak naplate potraživanja sa računa dužnika, odnosno povjerioci stiču pravo na pokretanje ili nastavak postupka izvršenja, u skladu sa zakonom.

Forma ugovora o mirovanju dugova

Član 19

Ugovor o mirovanju dugova zaključuje se u pisanoj formi.

Ugovor o mirovanju dugova Centar za posredovanje ovjerava i zavodi u posebnu evidenciju.

Obavezne odredbe ugovora o mirovanju dugova

Član 20

Ugovor o mirovanju dugova obavezno sadrži:

- 1) naziv i sjedište, odnosno ime, prezime i prebivalište ugovornih strana;
- 2) predmet finansijskog restrukturiranja, i to: osnov i visinu svakog pojedinačnog potraživanja sa stanjem na dan zaključenja ugovora i datum njihovog dospjeća i zbirna dospelja i nedospelja potraživanja povjerilaca koji učestvuju u finansijskom restrukturiranju prema dužniku;
- 3) period mirovanja dugova (datum početka i isteka);
- 4) zabranu pokretanja, odnosno odlaganje izvršenja prinudne naplate i zabranu pokretanja, odnosno odlaganje izvršenja na drugim predmetima izvršenja prema dužniku, kao i obavezu uzdržavanja povjerilaca koji učestvuju u finansijskom restrukturiranju od sudske ili vansudske naplate potraživanja u periodu mirovanja dugova, osim podnošenja tužbi radi naplate potraživanja u cilju sprječavanja nastupanja zastarjelosti potraživanja;
- 5) obavezu uzdržavanja dužnika od radnji koje bi mogle spriječiti ili otežati naplatu potraživanja povjerilaca koji učestvuju u finansijskom restrukturiranju (zabrana osnivanja drugog lica sa istom djelatnošću, zabrana prenosa imovine na drugo lice i sl.);
- 6) pristup povjerilaca koji učestvuju u finansijskom restrukturiranju podacima i dokumentaciji dužnika od značaja za finansijsko restrukturiranje, a koji se odnose na njegovu imovinu, kapital, obaveze, poslovanje i poslovne planove, radi pravilne procjene njegovog finansijskog stanja i pripreme predloga mjera finansijskog restrukturiranja, kao i povjerljivost podataka i obavještenja dobijenih na taj način;
- 7) pravni status potraživanja povjerilaca koji učestvuju u finansijskom restrukturiranju nakon isteka mirovanja dugova.

Fakultativne odredbe ugovora o mirovanju dugova

Član 21

Ugovor o mirovanju dugova može da sadrži odredbe o:

- 1) sredstvima obezbjeđenja, odnosno garancije naplate potraživanja;
- 2) mjerama zaštite potraživanja povjerilaca koji učestvuju u finansijskom restrukturiranju i druge obaveze dužnika, uključujući ograničenja i praćenje plaćanja, izmirivanja obaveza, zaduživanja, drugih transfera i transakcija dužnika, kao što je prethodna ili naknadna saglasnost (dozvola ili odobrenje), ili imenovanje lica ovlašćenog za potpisivanje isprava kojima dužnik vrši novčane transakcije u toku mirovanja dugova, uključujući odgovornost tog lica;
- 3) ograničenju raspolaganja potraživanjem koje povjerilac ima prema dužniku;
- 4) pokazateljima na osnovu kojih se utvrđuje održivost poslovanja dužnika;
- 5) ugovornoj kazni za povjerioca, odnosno dužnika koji se ne pridržava odredaba ugovora;
- 6) načinu obavještanja povjerilaca od strane dužnika o bitnim događajima, preduzetim mjerama ili drugim okolnostima koje mogu da utiču na finansijsko restrukturiranje;
- 7) načinu rješavanja sporova;
- 8) uslovima stupanja ugovora na snagu;
- 9) uslovima i načinu produženja ugovora;
- 10) prestanku ugovora, i
- 11) druge fakultativne odredbe.

3. Sprovođenje finansijskog restrukturiranja

Plan finansijskog restrukturiranja

Član 22

Radi sprovođenja finansijskog restrukturiranja, dužnik, samostalno ili u saradnji sa jednim ili više povjerilaca sačinjava plan finansijskog restrukturiranja koji se zasniva na realnoj:

- 1) procjeni imovine dužnika;
- 2) diskontnoj kamatnoj stopi korišćenoj pri diskontovanju budućih tokova prihoda koja treba da uzme u obzir troškove zaduživanja tog dužnika;
- 3) procjeni da će, u slučaju privremenog odlaganja plaćanja kamata ili glavnice, dužnik steći dodatnu sposobnost da u cjelosti otplati puni iznos duga nakon isteka dogovorenog roka privremenog odlaganja.

Plan finansijskog restrukturiranja naročito sadrži:

- 1) kratak uvod o djelatnosti koju dužnik obavlja i okolnostima koje su dovele do finansijskih teškoća;
- 2) podatke koji se odnose na dužnikovu imovinu, kapital, obaveze, poslovanje i poslovne planove, radi pravilne procjene njegovog finansijskog stanja i pripreme predloga mjera finansijskog restrukturiranja;
- 3) predlog mjera koje treba da dovedu do oporavka i održivosti poslovanja dužnika, sa projekcijom bilansa stanja, bilansa uspjeha i novčanih tokova za odgovarajući period nakon zaključenja ugovora o finansijskom restrukturiranju.

Ugovor o finansijskom restrukturiranju

Član 23

Finansijsko restrukturiranje okončava se zaključivanjem ugovora o finansijskom restrukturiranju, uz učešće posrednika.

Ugovor o finansijskom restrukturiranju zaključuje se u pisanoj formi.

Ugovor o finansijskom restrukturiranju Centar za posredovanje ovjerava i zavodi u posebnu evidenciju.

Ugovor iz stava 1 ovog člana Centar za posredovanje dostavlja Centralnoj banci, najkasnije u roku od tri radna dana, od dana njegovog zaključivanja.

Ugovore iz stava 4 ovog člana i sporazume o postignutoj saglasnosti za finansijsko restrukturiranje Centralna banka kvartalno dostavlja Savjetu za finansijsku stabilnost.

Mjere finansijskog restrukturiranja

Član 24

Ugovorom o finansijskom restrukturiranju mogu se utvrditi sljedeće mjere finansijskog restrukturiranja:

- 1) izmjena ugovora o dužničko-povjerilačkim odnosima, kojim se obezbjeđuje otplata u ratama, izmjena rokova dospelosti, promjena kamatnih stopa, umanjenje glavnice duga ili drugih uslova potraživanja;
- 2) prodaja dužnikove imovine, sa ili bez produžavanja važenja sredstava obezbjeđenja, ili prenos te imovine radi namirivanja potraživanja;
- 3) otkup dužnikovih potraživanja;
- 4) kupoprodaja dugova koje dužnik ima prema drugim povjeriocima;
- 5) izvršenje, izmjena ili odricanje od prava po osnovu sredstava obezbjeđenja;
- 6) davanje dodatnih sredstava obezbjeđenja od strane dužnika ili trećih lica, uključujući davanje jemstava i garancija;
- 7) konverzija potraživanja u kapital;
- 8) poravnanje;
- 8a) oslobađanje od tereta hipoteke, fiducije ili zaloge, dijela sredstava obezbjeđenja datih radi obezbjeđivanja potraživanja koja povjerioci imaju prema dužniku, srazmjerno smanjenju duga;
- 9) zaključivanje ugovora o novom kreditu, odnosno zajmu;
- 10) dobijanje novih finansijskih sredstava ili investicija od postojećih povjerilaca ili od drugih lica;
- 11) izdavanje hartija od vrijednosti, i/ili
- 12) druge mjere od značaja za realizaciju finansijskog restrukturiranja.

Sredstva obezbjeđenja

Član 25

Finansijskim restrukturiranjem se hipoteke i zaloge na dužnikovoj imovini, utvrđene kao sredstva obezbjeđenja potraživanja povjerilaca ugovorene prije zaključenja ugovora o finansijskom restrukturiranju i postojeći prioriteta među povjericima u pogledu korišćenja tih sredstava obezbjeđenja ne mijenjaju, osim ako dužnik i povjerioci ugovorom o finansijskom restrukturiranju ne dogovore drukčije.

Kada se ugovorom o finansijskom restrukturiranju dogovore izmjene, dopune ili promjena prirode, obima ili uslova vezanih za sredstva obezbjeđenja, dužnik je dužan da organu uprave nadležnom za vođenje katastra nepokretnosti i/ili registru zaloga podnese zahtjev za upis tih promjena, najkasnije u roku od dva radna dana, od dana zaključenja ugovora o finansijskom restrukturiranju.

Organ uprave nadležan za vođenje katastra nepokretnosti odnosno registar zaloga dužan je da izmjenu podataka iz stava 2 ovog člana izvrši najkasnije u roku od osam radnih dana, od dana prijema zahtjeva iz stava 2 ovog člana.

Sredstva obezbjeđenja data od strane trećih lica ne smiju biti predmet finansijskog restrukturiranja, bez saglasnosti tih lica.

Novo finansiranje

Član 26

U toku pregovora o zaključivanju ugovora o finansijskom restrukturiranju, dužnik može, iz domaćih ili međunarodnih izvora, obezbijediti novo finansiranje radi pribavljanja sredstava neophodnih za nastavak svog poslovanja u periodu finansijskog restrukturiranja.

U slučaju obezbjeđenja novog finansiranja, dužnik može sredstvo obezbjeđenja dati samo iz neopterećene imovine.

Izuzetno od stava 2 ovog člana, novo finansiranje se može odobriti i korišćenjem prethodno opterećene imovine kao sredstva obezbjeđenja, samo ako to odobre svi povjerioci čija su potraživanja obezbijedena tom imovinom.

4. Posredovanje pri finansijskom restrukturiranju

Centar za posredovanje

Član 27

Posredovanje u postupku finansijskog restrukturiranja se sprovodi u Centru za posredovanje.

Posredovanje

Član 28

Finansijsko restrukturiranje sprovodi se uz učešće posrednika.

Za obavljanje poslova iz ovog zakona posrednik ne odgovara za štetu koja bi mogla nastati u vezi sa postupkom posredovanja, osim ako se dokaže da je određenu radnju učinio namjerno ili nepažnjom.

Visina nagrade za rad posrednika u skladu sa ovim zakonom iznosi 50% prosječne neto zarade u Crnoj Gori utvrđene za prvi mjesec kalendarske godine u kojoj se vodi postupak posredovanja prema podacima organa uprave nadležnog za poslove statistike.

Pokretanje postupka

Član 29

Postupak posredovanja pokreće se podnošenjem zahtjeva Centru za posredovanje.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilaže se sporazum o saglasnosti za učestvovanje u finansijskom restrukturiranju.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi dužnik ili jedan ili više povjerilaca, najkasnije u roku od dva dana od dana zaključenja sporazuma iz stava 2 ovog člana.

Provjera

Član 30

Centar za posredovanje provjerava ispunjenost uslova za posredovanje u skladu sa ovim zakonom.

Ako ocijeni da uslovi iz stava 1 ovog člana nijesu ispunjeni, Centar za posredovanje o tome obavještava podnosioca zahtjeva.

Tok postupka

Član 31

Centar za posredovanje poštom ili elektronskom poštom najkasnije u roku od tri radna dana, od dana prijema sporazuma iz člana 29 stav 2 ovog zakona i urednog zahtjeva o saglasnosti za učestvovanje u finansijskom restrukturiranju, poziva dužnika i povjerioce koji su potpisnici tog sporazuma da prisustvuju prvom sastanku povjerilaca, koji se održava najkasnije u roku od 20 dana, od dana dostavljanja poziva povjeriocima.

Dužnik je dužan da, najkasnije u roku od dva radna dana od dana prijema poziva Centra za posredovanje iz stava 1 ovog člana, u pisanoj formi obavijesti povjerioce koji nijesu potpisali sporazum iz člana 29 stav 2 ovog zakona a za koje ocijeni da mogu biti zainteresovani da se uključe u postupak finansijskog restrukturiranja, o pokretanju postupka finansijskog restrukturiranja, sa pozivom tim povjeriocima da učestvuju u tom postupku i da prisustvuju prvom sastanku povjerilaca.

Dužnik i povjerioci iz stava 1 ovog člana određuju posrednika sa spiska posrednika za posredovanje u roku od tri dana, od dana podnošenja urednog zahtjeva Centru za posredovanje.

Ako dužnik i povjerioci iz stava 3 ovog člana ne odrede posrednika, Centar za posredovanje određuje posrednika u roku od tri dana u skladu sa zakonom kojim se uređuje posredovanje.

Dužnik je dužan da sačini inicijalni plan finansijskog restrukturiranja koji dostavlja najkasnije osam dana prije održavanja prvog sastanka povjerilaca:

- 1) povjeriocima koji su zaključili sporazum o saglasnosti za učestvovanje u finansijskom restrukturiranju, i
- 2) posredniku.

Dužnik je dužan da pruži na uvid inicijalni plan finansijskog restrukturiranja, povjeriocima koji nijesu zaključili sporazum iz stava 5 tačka 1 ovog člana.

Izjašnjavanje povjerilaca

Član 32

Na prvom sastanku povjerilaca iz člana 31 stav 1 ovog zakona, povjerioci koji nijesu zaključili sporazum o saglasnosti za učestvovanje u finansijskom restrukturiranju mogu da se izjasne o učešću u finansijskom restrukturiranju.

Na osnovu izjašnjenja povjerilaca, posrednik na prvom sastanku povjerilaca sačinjava spisak povjerilaca koji su odlučili da učestvuju u finansijskom restrukturiranju i spisak povjerilaca koji se izjasne da ne žele da učestvuju u finansijskom restrukturiranju.

Spisak iz stava 2 ovog člana svojim potpisom ovjeravaju povjerioci i posrednik.

Povjerioci koji odluče da učestvuju u finansijskom restrukturiranju pristupaju pregovorima sa dužnikom o mirovanju dugova.

Nakon zaključivanja ugovora o mirovanju dugova, potpisnici ugovora razmatraju inicijalni plan finansijskog restrukturiranja i, nakon izrade usaglašene verzije tog plana, pristupaju pregovorima o finansijskom restrukturiranju.

Okončanje postupka

Član 33

Posredovanje u finansijskom restrukturiranju okončava se:

- 1) zaključivanjem ugovora o finansijskom restrukturiranju;
- 2) konstatovanjem da dužničko-povjerilački odnos između dužnika i povjerilaca nije podoban za finansijsko restrukturiranje u skladu sa ovim zakonom;
- 3) pisanom izjavom o prestanku postojanja razloga za posredovanje u finansijskom restrukturiranju, potpisanom od svih učesnika u postupku i dostavljenom posredniku;
- 4) kada svi učesnici u postupku prihvate predlog posrednika da posredovanje više nije opravdano;
- 5) kada prestane da postoji uslov da je najmanje jedan od povjerilaca finansijska institucija;
- 6) pisanom izjavom jednog ili više povjerilaca o odustajanju od restrukturiranja, dostavljenom dužniku, drugim povjeriocima i posredniku, ako nakon odustajanja tih povjerilaca više nije ispunjen uslov da najmanje jedan povjerilac koji učestvuje u restrukturiranju mora biti finansijska institucija.

Ugovor o finansijskom restrukturiranju zaključen u skladu sa članom 24 ovog zakona ima svojstvo izvršne isprave.

Pravne posljedice neprihvatanja učešća manjinskih povjerilaca u finansijskom restrukturiranju

Član 34

Ako se na prvom sastanku povjerilaca za učešće u postupku finansijskog restrukturiranja odluče povjerioci čija potraživanja dostižu ili čine preko 75% od ukupnog duga dužnika, povjerioci koji se nijesu odazvali pozivu na prvi sastanak povjerilaca i povjerioci koji se na prvom sastanku povjerilaca izjasne da ne žele da učestvuju u finansijskom restrukturiranju, nemaju pravo da podnesu predlog za pokretanje stečajnog postupka nad dužnikom do okončanja postupka posredovanja u finansijskom restrukturiranju, ali ne duže od tri mjeseca od dana održavanja prvog sastanka povjerilaca.

5. Podsticaji za finansijsko restrukturiranje

Poreski podsticaji za povjerioca

Član 35

Povjerilac koji sa dužnikom zaključi ugovor o finansijskom restrukturiranju kojim se vrši otkup dužnikovih potraživanja ili kupovina dugova koje dužnik ima prema drugim povjeriocima, na taj otkup potraživanja, odnosno kupovinu dugova oslobođen je plaćanja poreza na dodatu vrijednost.

Pri utvrđivanju oporezive dobiti povjerioca koji sa dužnikom zaključi ugovor o finansijskom restrukturiranju, iznos umanjenja duga dužnika izvršen u skladu sa zaključenim ugovorom o finansijskom restrukturiranju, priznaje se kao rashod.

Poreski podsticaji za dužnika

Član 36

Na zahtjev dužnika koji je zaključio ugovor o finansijskom restrukturiranju, organ uprave nadležan za poslove naplate poreza dužan je da odobri dužniku plaćanje u ratama duga dospjelog do dana zaključenja ugovora o finansijskom restrukturiranju, i to:

- 1) poreskog duga do 100.000 EUR - najviše do 60, a ne manje od 24 jednake mjesečne rate;
- 2) poreskog duga preko 100.000 EUR - najviše do 72, a ne manje od 36 jednakih mjesečnih rata.

Podsticaji za banke

Član 37

Banka može kredit dužnika koji je predmet zaključenog ugovora o mirovanju dugova zadržati u istoj klasifikacionoj grupi u kojoj je bio klasifikovan prije stupanja na snagu tog ugovora, ali ne duže od dva mjeseca.

Kredit dužnika koji je restrukturiran zaključenjem ugovora o finansijskom restrukturiranju u skladu sa ovim zakonom, banka može u postupku klasifikacije aktive i obračunavanja rezervacija za potencijalne gubitke tretirati kao novoodobreni kredit.

Nemogućnost pobijanja

Član 38

Dužničko-povjerilački odnosi koji su predmet ugovora o finansijskom restrukturiranju ne mogu se pobijati ako se nad dužnikom otvori stečajni postupak.

Ostvarivanje podsticaja

Član 39

Briše se. (Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sporazumnom finansijskom restrukturiranju dugova prema finansijskim institucijama, "Sl. list CG", br. 37/17)

6. Posebne odredbe o finansijskom restrukturiranju

Poseban postupak finansijskog restrukturiranjakada je povjerilac banka ili mikrokreditna finansijska institucija

Član 39a

Izuzetno od odredaba čl. 27 do 33 ovog zakona, kada se finansijsko restrukturiranje sprovodi samo između dužnika i jedne banke, odnosno između dužnika i jedne mikrokreditne finansijske institucije, dužnik i banka, odnosno mikrokreditna finansijska institucija mogu finansijsko restrukturiranje sprovesti po internim procedurama te banke, odnosno te mikrokreditne finansijske institucije.

Sporazum o postignutoj saglasnosti da učestvuju u finansijskom restrukturiranju u skladu sa stavom 1 ovog člana, banka, odnosno mikrokreditna finansijska institucija je dužna da dostavi Centralnoj banci, u roku od tri radna dana od dana njegovog zaključenja.

Dužnik i banka, odnosno mikrokreditna finansijska institucija su dužni da, u slučaju sprovođenja finansijskog restrukturiranja u skladu sa stavom 1 ovog člana, ugovor o finansijskom restrukturiranju zakluče najkasnije u roku od 60 dana od dana zaključenja sporazuma iz stava 2 ovog člana.

Ugovor o finansijskom restrukturiranju iz stava 3 ovog člana banka, odnosno mikrokreditna finansijska institucija je dužna da dostavi Centralnoj banci, u roku od tri radna dana od dana njegovog zaključivanja.

U slučaju zaključivanja ugovora iz stava 3 ovog člana, banka ima pravo na podsticaje iz čl. 35, 37 i 38 ovog zakona, mikrokreditna finansijska institucija na podsticaje iz čl. 35 i 38 ovog zakona, a dužnik na podsticaje iz člana 36 ovog zakona.

Inicijativa za zaključenje sporazuma kada je povjerilac banka

Član 39b

Dužnik koji namjerava da sa bankom zaključi sporazum iz člana 11 stav 3 ili sporazum iz člana 39a stav 2 ovog zakona, podnosi banci, u pisanoj formi, inicijativu za zaključenje sporazuma, koja sadrži:

- 1) podatke o dugu koji treba da bude predmet restrukturiranja;
- 2) vrstu sporazuma na koju se inicijativa odnosi (sporazum iz člana 11 stav 3 ili sporazum iz člana 39a stav 2 ovog zakona);
- 3) predlog mjera finansijskog restrukturiranja;
- 4) ocjenu efekata predloženih mjera finansijskog restrukturiranja na kreditnu sposobnost dužnika i urednost u izvršavanju obaveza nakon restrukturiranja;
- 5) druge informacije i podatke za koje dužnik ocijeni da mogu biti od značaja za zaključivanje sporazuma.

Banka je dužna da se o podnijetoj inicijativi iz stava 1 ovog člana izjasni najkasnije u roku od 15 dana od dana prijema inicijative.

Posljedice neuspjelog finansijskog restrukturiranja kada je povjerilac banka

Član 39c

Ako banka ne prihvati inicijativu iz člana 39b stav 1 ovog zakona i ne zaključi sa dužnikom sporazum iz stava 11 stav 3 ili sporazum iz člana 39a stav 2 ovog zakona, ili ako je banka zaključila takav sporazum, ali nije došlo do zaključenja ugovora iz člana 23 stav 1 ili ugovora iz člana 39a stav 3 ovog zakona, dužna je da o tome u roku od 15 dana u pisanoj formi obavijesti Centralnu banku, sa detaljnim informacijama o toku pregovora i razlozima zbog kojih nije došlo do zaključenja sporazuma, odnosno ugovora, uključujući informacije o mjerama za restrukturiranje koje su banka i dužnik predlagali u postupku razmatranja inicijative, odnosno u toku pregovora o zaključenju ugovora.

Informacije iz stava 1 ovog člana, Centralna banka koristi za kontrolu upravljanja kreditnim rizikom u bankama, uključujući i ocjenu adekvatnosti izdvojenih rezervacija za potencijalne kreditne gubitke za potraživanja za koja je inicirano finansijsko restrukturiranje.

III. FINANSIJSKO RESTRUKTURIRANJE KORISNIKA HIPOTEKARNIH KREDITA

Podobnost za finansijsko restrukturiranje

Član 40

Finansijsko restrukturiranje kredita obezbijedenih hipotekom ili fiducijarnim prenosom prava svojine na nepokretnoj stvari (u daljem tekstu: hipotekarni kredit) može se vršiti za kredite koji su, u postupku procjene kreditnog rizika u skladu sa propisima Centralne banke, klasifikovani u klasifikacione grupe B i C, osim kredita iz tih klasifikacionih grupa koji su prodati pa otkupljeni.

Banka može izvršiti finansijsko restrukturiranje korisniku hipotekarnog kredita koji je podoban za finansijsko restrukturiranje.

Korisnik hipotekarnog kredita smatra se podobnim za finansijsko restrukturiranje ako je u finansijskim teškoćama i ako procjena finansijske sposobnosti korisnika hipotekarnog kredita koju izvrši banka pokaže da će korisnik hipotekarnog kredita, nakon finansijskog restrukturiranja, biti finansijski sposoban da otplaćuje kredit u ugovorenim rokovima.

Finansijskim teškoćama, u smislu stava 3 ovog člana, smatraju se kašnjenja u otplati kredita zbog visoke zaduženosti, smanjenja prihoda, povećanih rashoda, kao i drugih razloga zbog kojih je umanjena njegova finansijska sposobnost otplate kredita.

Tok postupka

Član 41

Banka je dužna da, prije preduzimanja određenih mjera i aktivnosti protiv korisnika hipotekarnog kredita koji je u finansijskim teškoćama, obavijesti korisnika hipotekarnog kredita o mogućnosti da učestvuje u finansijskom restrukturiranju hipotekarnog kredita u skladu sa ovim zakonom i dostavi obrazac zahtjeva u koji se unose podaci od značaja za procjenu budućih finansijskih sposobnosti korisnika hipotekarnih kredita.

Korisnik hipotekarnog kredita koji želi da učestvuje u postupku finansijskog restrukturiranja nakon prijema obavještenja iz stava 1 ovog člana, podnosi banci pisani zahtjev za finansijsko restrukturiranje hipotekarnog kredita.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana, korisnik hipotekarnog kredita dostavlja banci podatke i informacije koji su od značaja za procjenu buduće finansijske sposobnosti korisnika hipotekarnog kredita i članova njegovog domaćinstva.

Obrazac zahtjeva i bliže podatke koji se dostavljaju banci radi pokretanja postupka finansijskog restrukturiranja utvrđuje banka.

Procjena finansijske sposobnosti

Član 42

Pri procjeni finansijske sposobnosti korisnika hipotekarnog kredita, banka analizira sve podatke i informacije iz člana 41 stav 1 ovog zakona, kao i uticaj olakšica koje je banka spremna da pruži korisniku hipotekarnog kredita u postupku finansijskog restrukturiranja.

Ako ocijeni da korisnik hipotekarnog kredita ispunjava uslove za finansijsko restrukturiranje, banka utvrđuje predlog plana restrukturiranja hipotekarnog kredita sa opcijama za finansijsko restrukturiranje tog kredita.

Plan restrukturiranja hipotekarnog kredita utvrđuje se uz saglasnost korisnika hipotekarnog kredita.

Na osnovu plana restrukturiranja hipotekarnog kredita korisnik hipotekarnog kredita i banka zaključuju ugovor o finansijskom restrukturiranju hipotekarnog kredita.

Ugovor o finansijskom restrukturiranju hipotekarnog kredita iz stava 4 ovog člana sadrži naznaku da je zaključen u skladu sa ovim zakonom.

Ugovor o finansijskom restrukturiranju hipotekarnog kredita banka dostavlja Centralnoj banci, najkasnije u roku od dva radna dana, od dana njegovog zaključivanja.

Odbijanje učešća u finansijskom restrukturiranju

Član 43

Ako korisnik hipotekarnog kredita odluči da ne učestvuje u finansijskom restrukturiranju ili odbije plan restrukturiranja, banka bez odlaganja u pisanoj formi obavještava korisnika hipotekarnog kredita o posljedicama takvog opredjeljenja i o drugim opcijama koje su korisniku hipotekarnog kredita na raspolaganju.

Mjere zaštite

Član 44

Od dana podnošenja zahtjeva iz člana 41 stav 2 ovog zakona do dana zaključenja ugovora o finansijskom restrukturiranju, odnosno do dana odbijanja plana restrukturiranja hipotekarnog kredita, banka je dužna da zastane sa preduzimanjem svih aktivnosti u cilju prinudne naplate duga po hipotekarnom kreditu.

U periodu iz stava 1 ovog člana, banka ne naplaćuje korisniku hipotekarnog kredita zateznu kamatu, naknadu i proviziju utvrđenu ugovorom koji je predmet razmatranja radi restrukturiranja.

Prestanak mjera zaštite

Član 45

Banka može da pokrene ili nastavi aktivnosti u vezi sa naplatom duga po hipotekarnom kreditu ili da ponovo počne da naplaćuje zateznu kamatu, naknade i provizije utvrđene ugovorom o hipotekarnom kreditu, ako korisnik hipotekarnog kredita:

- 1) postupa suprotno ugovoru o finansijskom restrukturiranju hipotekarnog kredita;
- 2) ne saraduje sa bankom na način da:
 - ne dostavlja banci potpune i tačne informacije koje bi imale značajan uticaj na procjenu njegovog finansijskog stanja;
 - ne pruži informacije koje zahtijeva banka, a koje su relevantne za ocjenu njegovog finansijskog stanja; ili
 - ne odgovori na bilo koju komunikaciju sa bankom u vezi sa hipotekarnim kreditom.

Podsticaji za banke

Član 46

U toku perioda iz člana 44 stav 1 ovog zakona banka može hipotekarni kredit koji je predmet pregovora o finansijskom restrukturiranju u skladu sa ovim zakonom, zadržati u istoj klasifikacionoj grupi u kojoj je bio klasifikovan prije otpočinjanja restrukturiranja, a najduže dva mjeseca.

Hipotekarni kredit koji je restrukturiran zaključenjem ugovora o finansijskom restrukturiranju u skladu sa ovim zakonom, banka može u postupku klasifikacije aktive i obračunavanja rezervacija za potencijalne gubitke tretirati kao novoodobreni kredit.

Podsticaji utvrđeni odredbama st. 1 i 2 ovog člana zakona mogu se ostvariti samo za prvo finansijsko restrukturiranje određenog hipotekarnog kredita.

Tretman jemaca

Član 47

Jemstvo dato po ugovoru o hipotekarnom kreditu ne može biti predmet ugovora o finansijskom restrukturiranju hipotekarnog kredita bez saglasnosti lica koje je dalo to jemstvo.

U slučaju kada banka otplatu duga po osnovnom ugovoru o hipotekarnom kreditu zahtijeva od jemca, prava i obaveze korisnika hipotekarnog kredita utvrđene odredbama čl. 40 do 46 ovog zakona odnose se i na jemca.

IV. PRELAZNE I ZAVRŠNA ODREDBA

Dužničko-povjerilački odnosi

Član 48

Predmet finansijskog restrukturiranja, u smislu ovog zakona, mogu biti i dužničko-povjerilački odnosi nastali na osnovu ugovora između dužnika, odnosno korisnika hipotekarnih kredita i povjerilaca zaključenih prije stupanja na snagu ovog zakona.

Okončanje započelih postupaka

Član 48a

Započeti postupci finansijskog restrukturiranja dužnika okončaće se po odredbama ovog zakona.

Primjena zakona

Član 49

Finansijsko restrukturiranje u skladu sa ovim zakonom može se sprovesti ako dužnik i povjerioci zaključe sporazum o saglasnosti za učestvovanje u finansijskom restrukturiranju, odnosno korisnici hipotekarnog kredita podnesu banci zahtjev za finansijsko restrukturiranje u roku od četiri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Stupanje na snagu

Član 50

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".